

Del 2: Statusvurdering

Offentlig

(max 2 sider foruten tabellen)

Oppsummering av utfordringene

(Forskernes bearbeidelse og systematisering av data)

	Gode på	Utfordringer	Planer	Skala score
Ledelse	God kompetanse i kommune og næringsliv. Bevisste tanker om samhold, men også grendesamfunnene.	For lite tid til langsiktig tenking. Vanskelig å ta avgjørelser når man venter på samferdselsavgjørelser.	LUK-prosjektet gir rom for å tenke strategisk.	
Kompetanse	Bra komp i kommuneledelsen. God arbeidsmoral og kreativitet i næringslivet. Ekstra boost med LUK-koordinator	Mangler spesialkompetanse flere steder. Kommunen kjenner ikke godt nok til det. Ukoordinert i kommunikasjon om hva man har behov for.	Ingen konkrete planer.	
Økonomi	Har fokus på ildsjeler og initiativer. Har mange formuer i kommunen.	Lav investeringskraft i kommune og mye av næringslivet. Får ikke nok igjen fra de store formuene.	Næringsforeningen må styrkes økonomisk.	
Tid og energi	Mange som bruker veldig mye tid til frivillig arbeid. Mye ståpåvilje og arbeidssomhet i næringslivet. LUK har gitt mulighet til å bringe konstruktive, analytiske og kreative tanker på banen.	Næringslivet har for små marginer til å ta seg tid til strategisk arbeid. Drift går på bekostning av kreativ tenking.		
Kultur	Normørsk nøysomhetskultur. Mange involverte i frivillighet. Gründermentalitet i bedriftene.	Alle delene i kommunen må ha utviklingstanker. Mange unge er fordomsfrie og åpne for nye impulser. For lite framsnakking og skryting av hverandre.	Bli bedre til å håndtere ildsjeler og initiativ. Få en mer bevisst holdning til dette er viktig.	
Utviklingskapasitet	LUK-prosjektet bidrar til at	Må bli bedre til å kommunisere	Bygg videre på samfunnsanalysen	

	kommunen får et annet bilde av seg selv. Halsa har mange muligheter og mye kompetanse.	egenskapene ved kommunen. Om dømmebygging. Ikke vent med alt til vegtrase er bestemt.	og mye godt arbeid rundt dette som allerede er gjort.	
--	--	---	---	--

Utviklingsledelse

Våre vurderinger

Kommuneledelsen virker samkjørte, og det ser ut til at det er rom for å diskutere samfunnsutvikling. Gjennom LUK-prosjektet har kommunen fått mulighet til å få andre til å se seg i kortene, og de tar imot dette med stor iver. Ikke redd for å bli «sett i kortene». Utfordrende å balansere styrking av hele kommunen og samtidig opprettholde gode lokalsamfunn i en veldig langstrakt kommune. Kommunen kan sikkert bli bedre på dette, men det krever langsiktig tenking og arbeid.

Ved å styrke næringsforeningen kan kanskje resultatet bli at næringslivet fremstår sterkere og kommunen får en litt annen rolle enn det den har i dag (mye praktiske og kortsiktige problemstillinger.) En næringslivsaktør som tenker strategisk sammen med kommunene, men på vegne av næringslivet, vil kanskje være god ide.

Utviklingskompetanse

Våre vurderinger

Kommunen høres ut til å ha nødvendig kompetanse for å løse de pålagt oppgavene. Ved nærmere samtale viser det seg at kommunen ikke har oversikt over hva næringslivet har behov for. Dette viser at det kan være behov for mer samsnalking. Videre vil dette være kunnskap som er viktig å formidle til ungdom fra Halsa, slik at de vet at det finnes arbeid i kommunen for andre enn «bønder og helsearbeidere».

Kompetansen i næringslivet blir stort sett benyttet til å løse de oppgavene de har. Ressursene er marginale, og i dette ligger det mye innovasjonskraft. Kanskje trenger næringslivet hjelp for å sortere ut gode fra dårlige ideer, og for å utløse videre næringsvirksomhet fra de gode ideene.

Utviklingsøkonomi

Våre vurderinger

Kommunene har liten investeringskraft, men det finnes store private formuer. Usikkert om kommunen har kommunisert hvilket investeringsbehov man har, og hvorfor det er et investeringsbehov. Kommunen peker på barn og unge som et satsingsområde, men sier lite om hvordan man skal investere i dem. Dersom man blir tydeligere på dette kan det bli lettere å få hevet investeringsviljen.

Næringsforeningen kan styrkes økonomisk for å bli en strategisk og kreativ partner i stedet for en koordinator, slik den kan oppfattes per i dag.

Tid

Våre vurderinger

Mange bidrar i frivillig arbeid og gir mye av seg selv. Kommunene kan bli bedre på å verdsette disse.

Å sette av tid til å snakke om samfunnsutvikling (kreative tanker, strategier og planer) er vanskelig når marginene er små både i kommune og næringsliv. Gjennom LUK-prosjektet har Halså kommet i en veldig god posisjon hvor noen med utenfra-blikk har analysert kommunen og dens innbyggere. Dette er arbeid kommuneledelse kunne ha gjort, men som blir umulig pga driftsoppgavene.

Utviklingskultur

Våre vurderinger

Mye skaperkraft i bedriftene, og en positiv utvikling i befolkningen til å få inn nye impulser, selv om det kan ta litt tid. Nøysomhetskultur og lite skryting og framsnakking. Man er glad i ildsjeler og nye tanker, men har kanskje litt lite struktur på hvordan de skal møtes og behandles. For lite tid og rom til å snakke om utviklingsstrategi i næringslivet.

Utviklingskapasitet

Våre avsluttende vurderinger

Ut fra møtet ser det ut til at kommunen er frampå, og dette fordi man har vært gjennom en bevisstgjøringsprosess i LUK-prosjektet. Mye usikkerhet om samferdsel og kommunestruktur kan være store hinder for samfunnsutviklingen, fordi det tar tid å ha dette på plass. Klarer man å fokusere på mulighetene man har i dag i stedet for problemene som kan komme i morgen?

Kommunen har mange naturgitte goder som ikke utnyttes godt nok i reiselivssammenheng. For små aktører har nok med hverdagen og det mangler en strategisk tanke på hva kommunen skal fremstå som for turister.

Kommunens kapasitet ligger i at man er relativt god på de fleste av elementene i utviklingskapasitetsbegrepet. Samtidig kan man med relativt enkle grep komme langt ved å benytte kunnskap de nå har skaffet seg gjennom samfunnsanalysen mm. Bevisstheten om samfunnsutvikling er høy i kommuneledelsen, og kompetansen til å ta reflekterte avgjørelser er til stede.

Del 3: Fakta om kommunen

offentlig

Kommune 1571 Halså

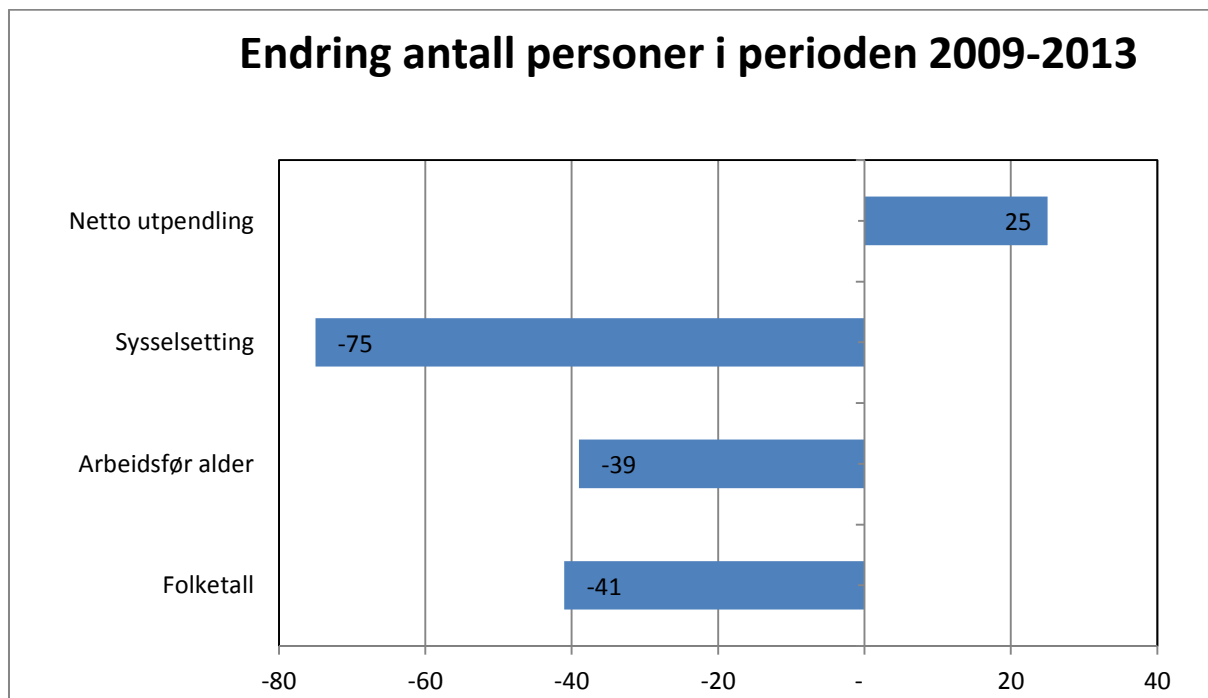
Samfunnsutviklingen sier noe om behovet for og eventuelt resultatene av utviklingskapasiteten i området det er snakk om. Befolkningsutvikling er et enkelt men samtidig kompliserte mål på samfunnsutvikling fordi det skjuler fødselstall, dødsfall og inn- og utflytting av både barn og voksne. Det er ofte bedre å fokusere på endringer i antall personer i produktiv alder, dvs. den delen av befolkningen som deltar i arbeidslivet, får barn, flytter mest osv.

Grunnlagstabell Halså: Ulike mål og indikatorer for samfunnsutvikling (Kilde: www.ssb.no)

	2009	2010	2011	2012	2013	Endring 2009- 2013	Endring 2009- 2013	Årlig endring 2009- 2013	Årlig endring 2001- 2013
Folketall	1 647	1 650	1 661	1 641	1 606	-41	-2,5 %	-0,5 %	-0,7 %
Arbeidsfør alder	1 199	1 208	1 214	1 193	1 160	-39	-3,3 %	-0,7 %	-0,9 %
Syssetsetting	737	753	725	683	662	-75	-10,2 %	-2,1 %	-1,8 %
Innpendling	137	145	138	117	115	-22	-16,1 %	-3,4 %	-3,6 %
Innpendlingsandel	18,6 %	19,3 %	19,0 %	17,1 %	17,4 %	-1,2 %			
Utpendling	249	220	232	241	252	3	1,2 %	0,2 %	1,7 %
Utpendlingsandel	29,3 %	26,6 %	28,3 %	29,9 %	31,5 %	2,2 %			
Yrkesaktive	849	828	819	807	799	-50	-5,9 %	-1,2 %	-0,5 %
Arbeidsledige	12	17	17	20	15	3	25,0 %	4,6 %	-2,5 %
Arbeidsstyrke	861	845	836	827	814	-47	-5,5 %	-1,1 %	-0,5 %
Yrkesdeltakelse	71,8 %	70,0 %	68,9 %	69,3 %	70,2 %	-1,6 %			
Syssetsetting fordelt på hovednæringer									
Landbruk	74	70	67	58	59	-15	-20,3 %	-4,4 %	-2,5 %
Fisk	77	78	66	69	61	-16	-20,8 %	-4,6 %	-1,6 %
Industri	154	145	134	122	122	-32	-20,8 %	-4,6 %	-1,9 %
Bygg/anlegg	44	42	43	46	43	-1	-2,3 %	-0,5 %	0,0 %
Privat tjenesteyting	167	158	164	151	152	-15	-9,0 %	-1,9 %	-1,5 %
Off. tjenesteyting	221	260	251	237	225	4	1,8 %	0,4 %	-2,2 %

- Syssetsettingstall og pendlingstall pr 4. kvartal året før for personer 15-74 år (arbeidsfør alder).
- Syssetsetting er lik antall personer med arbeidssted i kommunen.
- Innpendling er antall personer med arbeidssted i kommunen og som bor utenfor kommunen.
- Innpendlingsandel = Innpendling/syssetsetting.
- Utpendling er antall personer med bosted i kommunen men arbeidssted utenfor kommunen.
- Yrkesaktive er antall personer med bosted i kommunen med arbeidssted i/utenfor kommunen.
- Arbeidsledige er antall helt ledige personer i gjennomsnitt året før 1.1.
- Arbeidsstyrke er yrkesaktive pluss arbeidsledige.
- Utpendlingsandel = Utpendling/Yrkesaktive.
- Yrkesdeltakelse er lik Arbeidsstyrke/Arbeidsfør alder.
- Folketallet øker med om lag 1 % pr år i Norge
- Yrkesdeltakelsen i Norge har sunket fra 73,1 % i 2009 til 70,4 % i 2013.

Nedenfor viser vi en enkel presentasjon av sentrale resultater i grunnlagstabellen på forrige side.

Halsa: Samfunnsutvikling i perioden 2009-2013.

Netto utpendling er her Utpendling minus Innpendling.

Vi ser at sysselsettingen har gått ned med 75 personer i perioden mens netto utpendling har økt med 25 personer. Dette gir isolert sett en reduksjon på 50 personer i arbeidsfør alder. Samlet for arbeidsfør alder, er det en reduksjon på 39 personer. Det betyr at det er en økning på 36 (75-39) i antall personer som ikke i deltar i arbeidslivet blant personer i arbeidsfør alder. Folketallet går ned 41 personer i perioden. Det harmonerer med endringen i antall personer i arbeidsfør alder.